

AMERICAN CHAMBER
OF COMMERCE
UKRAINE

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЩОДО ВПЛИВУ COVID-19 НА БІЗНЕС В УКРАЇНІ

13 березня 2020

- В опитуванні 12 березня 2020 року взяло участь **150 представників із 111 організацій**. Переважна більшість - представники іноземних компаній (60%) галузей споживчих товарів (23%) та професійних послуг (18%). Майже чверть респондентів - CEO компаній (24%).
- Компанії зазнають значного впливу епідемії COVID-19: очікується зменшення обсягів продажів та грошового потоку (61%), складніше стає обслуговувати споживачів/клієнтів (52%) та продовжувати звичне управління бізнесом (46%). Крім цього, серед можливих негативних наслідків, респонденти відзначають обмеження щодо подорожей та проведення публічних заходів, збої в мережі поставок та цінові коливання. Однак, лише 19% респондентів наразі вважають, що вірус спричинить зміни в управлінні персоналом (оптимізацію чисельності (12%) та перегляд рівнів заробітних плат (7%)).
- Більше половини респондентів (63%) мають тимчасовий штаб, який відстежує ситуацію з COVID-19 на локальному рівні. Зазвичай, до такого штабу залучені топ менеджери та представники функцій HR, безпеки, адміністративної та, у деяких випадках, усіх функцій компанії. Тимчасові штаби зазвичай проводять регулярні зустрічі щодня (35%), раз на тиждень (17%) або у разі потреби (14%).

- На думку респондентів, обмеження бізнес-поїздок (89%), забезпечення можливості віддаленої роботи (87%), безпеки офісу (82%) та надання актуальної інформації співробітникам (81%) є найбільш необхідними та запланованими заходами щодо підтримки персоналу в поточній ситуації. Цікаво, що менше третини компаній вважають роботу з психологічним стресом працівників необхідною (22%) чи планують її здійснювати (17%).
- Значна більшість компаній-респондентів уже впровадили дії щодо підтримки персоналу в умовах епідемії COVID-19. Майже третина з них зробила це на початку березня, тобто після виявлення першого випадку зараження на території України. Разом з тим, 13% компаній ще впроваджують підтримуючі заходи, а 3% - планують почати впровадження заходів наступного тижня.
- Основними викликами під час впровадження підтримуючих дій в компанії респонденти зазначили складнощі в організації та реалізації дистанційної роботи, забезпечення стабільної роботи бізнесу, а також робота зі співробітниками, що недооцінюють серйозність ситуації та ігнорують вимоги щодо самоізоляції та самозахисту.
- Незважаючи на зазначений значний вплив епідемії на бізнес, більшість компаній (65%) не планує коригувати цілі ефективності бізнесу у 2020 році. Зменшити поставлені на 2020 цілі планують 17% респондентів.

Посада/функція		
	24%	CEO
	11%	Фінанси
	10%	HR
	6%	Юридична
	6%	Адміністративна
	5%	Комунікації і зв'язки з громадськістю
	3%	Консультант
	3%	Продажі
	3%	ІТ
	2%	Безпека
	2%	Маркетинг
	25%	Інше

Тип компанії		
	60%	З іноземним капіталом
	35%	Приватна
	5%	Неприбуткова організація
Галузь		
	23%	Споживчі товари
	18%	Професійні послуги
	14%	Медицина та фарма
	13%	Фінанси та нерухомість
	11%	Енергетика/ресурси та промисловість
	5%	Медіа та телекомунікації
	5%	ІТ
	3%	Уряд та державна сфера
	1%	Освіта
	7%	Інше

Найбільший вплив епідемії COVID-19 для компанії

	61%	Зменшення обсягів продажів та грошового потоку
	52%	Неможливість обслуговувати споживачів/клієнтів
	46%	Неможливість продовжувати звичайне управління бізнесом
	12%	Оптимізація чисельності персоналу
	7%	Зміни рівня заробітних плат
	16%	Інше

Інше:

- У найгіршому випадку - глобальна рецесія
- Збільшення обсягів виробництва
- Збої в мережі поставок
- Зменшення залучених коштів від донорів як локальних, так і міжнародних
- Можливі збої в роботі компанії як глобально, так і локально (залежно від світового розвитку подій)
- Можливість збільшення продажів ліків
- Необхідність працювати дистанційно
- Обмеження щодо можливостей подорожувати
- Обмеження щодо проведення публічних/великих заходів; відсутність гостей
- Перешкоджання співпраці з українськими партнерами
- Хвороба співробітників
- Цінові коливання на внутрішньому та зовнішньому ринках

Чи має компанія тимчасовий штаб (команду з питань реагування та забезпечення безперервної діяльності), який відстежує ситуацію з COVID-19 на локальному рівні

	63%	Так
	32%	Ні
	5%	Не можу відповісти

Частота зустрічей представників штабу

	35%	Щодня
	17%	Раз на тиждень
	14%	У разі потреби
	9%	Двічі на тиждень
	3%	Регулярно
	3%	Двічі на день
	11%	Не можу відповісти
	8%	Інше

Представники яких функцій залучені у діяльність штабу

	53%	HR
	28%	Топ менеджмент
	27%	Адміністративна
	21%	Безпека
	20%	Представники всіх функцій
	17%	Юридична
	16%	Фінанси
	13%	Комунікації
	13%	Представники медичної сфери
	7%	Продажі
	6%	ІТ
	98%	Не можу відповісти
	27%	Інше

Найбільш необхідні заходи щодо підтримки персоналу у поточній ситуації

	89%	Обмежити бізнес-поїздки
	87%	Забезпечити віддалену роботу (з дому)
	82%	Забезпечити безпеку в офісі (наприклад, забезпечити антибактеріальними засобами, одноразовим посудом, термометрами)
	81%	Надавати працівникам актуальну інформацію та поради
	61%	Зобов'язати співробітників залишатися вдома принаймні 14 днів після поїздки за кордон
	58%	Забезпечити працівників робочими онлайн інструментами або оптимізувати наявні інструменти
	52%	Запровадити гнучкий робочий графік
	22%	Працювати з психологічним стресом працівників
	14%	Оновити політику лікарняних відпусток
	9%	Інше

Інше:

- Забезпечити використання службового транспорту з метою перевезення працівників на роботу
- Забезпечити тести на виявлення COVID-19 для всіх співробітників
- Заборонити бізнес-поїздки закордон та в межах України громадським транспортом
- Заборонити внутрішні/зовнішні зустрічі для 25 і більше працівників
- Зобов'язати працівників залишатися вдома лише якщо вони повернулись з «гарячих точок» (Італія, Іран тощо)
- Опублікувати центральну директиву щодо обов'язкового впровадження режиму «роботи з дому»
- Провести перемовини зі страховою компанією провайдером щодо питання виявлення надзвичайних ситуацій
- Регулярно проводити медичне обстеження працівників та перевіряти температуру відвідувачів

Плани чи дії компанії щодо підтримки персоналу в поточній ситуації

	81%	Обмежити бізнес-поїздки
	79%	Забезпечити віддалену роботу (з дому)
	74%	Надавати працівникам актуальну інформацію та поради
	74%	Забезпечити безпеку в офісі (наприклад, забезпечити антибактеріальними засобами, одноразовим посудом, термометрами)
	55%	Забезпечити працівників робочими онлайн інструментами або оптимізувати наявні інструменти
	53%	Зобов'язати співробітників залишатися вдома принаймні 14 днів після поїздки за кордон
	45%	Запровадити гнучкий робочий графік
	17%	Працювати з психологічним стресом працівників
	6%	Оновити політику лікарняних відпусток
	11%	Інше

Інше:

- Забезпечити можливість їздити в офіс і додому на службових машинах разом з іншими працівниками аби уникнути поїздки громадським транспортом
- Забезпечити безкоштовні вітаміни та збалансовану дієту, заохочувати пити воду, мити та дезинфікувати руки кожні 15 хвилин
- Запровадити позмінну роботу/спеціальний графік роботи
- Наразі немає планів щодо підтримки персоналу в поточному стані
- Не проводити великі зустрічі/заходи
- Політики оновлено/інструменти надано
- Проведення температурного скринінгу та контролю відвідувачів

Коли впровадили / планується впровадження підтримуючих дій, описаних у попередньому питанні

	86% Уже впровадили, із них:
	18% На початку березня
	12% На початку цього тижня (з 9 березня)
	13% Після оголошення карантину (12-13 березня)
	13% В процесі впровадження
	3% Планують впроваджувати з наступного тижня (16 березня)

План щодо коригування цілей ефективності бізнесу у 2020 році

	65% Підтримувати заплановану ціль
	14% Помірно зменшити цілі
	3% Значно зменшити цілі
	6% Цілі не змінюватимуться
	1% Збільшити присутність на ринку
	1% Не застосовно до компанії
	10% Не володію такою інформацією

Основні виклики, які виникли / виникатимуть під час впровадження підтримуючих дій

ОСНОВНІ ВИКЛИКИ

- Адміністративні бар'єри
- Безпека для співробітників у "полях"
- Безпека персоналу
- Обмеження бюджету
- Взаємодія з клієнтами
- Відкладення деяких проектів
- Відсутність актуальної інформації
- Відсутність інфраструктури для підтримки віддаленої роботи (в тому числі, низька якість Інтернету, відсутність необхідних робочих документів)
- Відсутність реальних засобів визначення інфікованих та відсутність ліків
- Дистанційна робота
- Доступ співробітників до соціальних мереж, де багато неправдивої інформації, що породжує паніку
- Відсутність масок, антибактеріальних засобів на ринку
- Ефективність маркетингу та просування знижена, так як немає можливості навчати людей на конференціях та зустрічах
- Досягнення цілей компанії
- Забезпечення емоційної стабільності та рівня залучення на високому рівні
- Забезпечення ефективної комунікації з партнерами
- Забезпечення безперебійного процесу поставок
- Забезпечення злагодженої роботи та дій працівників
- Забезпечення стабільної роботи бізнесу
- Завдяки наявності плану підтримку стабільності бізнесу - поки що ніяких викликів
- Захист інформації
- Збереження співробітників здоровими та в безпеці
- Зниження рівня контролю та ефективності через дистанційну роботу
- Ігнорування співробітниками рекомендацій залишатися вдома
- Кібербезпека
- Комунікація з командою
- Ментальність людей та низький поріг стресу
- Не вся робота може бути виконана віддалено
- Не достатньо розвинена культура віддаленої роботи
- Недооцінка важливості епідемії та несприйняття ситуації серйозно
- Немає жодних викликів
- Неминучий глобальний економічний спад
- Неможливість взаємодії з державними органами дистанційно
- Неможливість дистанційної роботи співробітникам у «полях» та інших мобільних працівників
- Необхідність довгого періоду часу для зміни інструментів/бізнес-процесів
- Особиста відповідальність за дотримання підтримуючих дій
- Робота з психологічним станом співробітників
- Підтримка співробітників з дітьми - відпустка на період карантину
- Пошук нових рішень для забезпечення виконання задач клієнтів
- Скасування робочих зустрічей та відряджень
- Співробітникам не вистачає ясності в політиках лікарняних відпусток та віддаленої роботи, так як ніякої інформації щодо них ще не оголошували
- Стрес співробітників щодо зіпсованих планів
- Технічні (з робочими онлайн інструментами)
- Технічні можливості (необхідність фізичних документів)
- Тиск на команду управління кризами щодо прийняття рішення при відсутності достовірної інформації
- Забезпечення детальної, актуальної та вчасної комунікації
- Управління невизначеністю
- Утримання співробітників від особистих поїздок в країні, з великою кількістю захворюваних
- Швидке та якісне забезпечення необхідними засобами
- Проведення всіх дій за для попередження ризику
- Якість послуг